

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Ҷумазода Умеда Рабимқул дар мавзуи «Технологияи педагогии ташаккули салоҳияти грамматикии омӯзгори ояндаи забони хориҷӣ дар асоси муоширати байнифарҳангӣ», ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 5.3 - Педагогика (5.3.10.9 – Назария ва технологияи таълими забонҳои хориҷӣ (забони англисӣ)) пешниҳод шудааст.

Дар шароити муносири рушди таҳсилоти олии Ҷумҳурии Тоҷикистон масъалаи баланд бардоштани сифати омодазоеи омӯзгорони забонҳои хориҷӣ ба яке аз вазифаҳои муҳимтарини сиёсати давлатии соҳаи маориф таъдил ёфтааст. Амалӣ гардидани барномаҳои давлатӣ оид ба рушди таълими забонҳои хориҷӣ, густариши ҳамкориҳои байналмилалӣ, инчунин талаботи бозори меҳнат нисбат ба сатҳи касбии омӯзгорон зарурати ҷорӣ намудани технологияҳои нави педагогиро ба миён овардааст. Дар чунин шароит таҳқиқоти илмӣ ба тақмили мазмун, технология ва методикаи таълими забонҳои хориҷӣ бахшида шуда, аҳамияти хоса касб менамоянд.

Мавзуи диссертатсияи Ҷумазода Умеда Рабимқул маҳз ба ҳамин масъалаи мубрам бахшида шуда, ба таҳияи технологияи педагогии ташаккули салоҳияти грамматикии омӯзгорони ояндаи забони хориҷӣ дар асоси муоширати байнифарҳангӣ нигаронида шудааст. Мавзуи интихобшуда аз нигоҳи илмӣ ва амалӣ хеле муҳим буда, ба самтҳои афзалиятноки рушди илми педагогика ва методикаи таълими забонҳои хориҷӣ мувофиқат мекунад.

Бо мутолиаи автореферат равшан мегардад, ки муҳаққиқ масъалаи таҳқиқшавандаро ҳамаҷониба омӯхта, дар асоси таҳлили адабиёти илмӣ ватанӣ ва хориҷӣ, таҷрибаи муассисаҳои таҳсилоти олӣ ва натиҷаҳои таҳқиқоти шахсӣ хулосаҳои асосноки илмӣ пешниҳод намудааст. Ҷиҳати мусбати таҳқиқот дар он аст, ки муаллиф тавонистааст миёни масъалаҳои назариявии омӯзиши грамматика ва татбиқи амалии он дар фаъолияти касбии омӯзгорони оянда робитаи мустақкам ба вучуд оварад.

Дар автореферат мубрамияти мавзӯ бо далелҳои илмӣ асоснок гардидааст. Муаллиф дуруст қайд менамояд, ки омӯзиши анъанавии грамматика на ҳамеша ба ташаккули қобилияти истифодаи дурусти сохторҳои грамматикӣ дар муоширати воқеӣ мусоидат менамояд. Аз ин рӯ, пешниҳод намудани технологияи нави омӯзиши грамматикаро бо муҳити муоширати байнифарҳангӣ пайваست месозад, яке аз роҳҳои самараноки ҳалли ин мушкилот мебошад.

Яке аз афзалиятҳои муҳими таҳқиқот аз он иборат аст, ки муаллиф тамоми сохтори технологияи педагогиро ба таври низомнок таҳия намудааст. Дар он ҳадаф, вазифаҳо, принципҳо, муҳтаво, шаклҳои ташкили таълим,

усулҳо, воситаҳо, шартҳои педагогӣ ва механизми баҳодихӣ ба натиҷаҳои омӯзиш байни ҳамдигар мутобиқ карда шудаанд. Ин нишон медиҳад, ки технологияи пешниҳодшуда танҳо маҷмӯи тавсияҳои методӣ набуда, балки низоми мукаммали илмӣ-методӣ мебошад.

Қобили дастгирӣ аст, ки муаллиф ба масъалаи ҳамгироии ҷузъҳои грамматикӣ, коммуникативӣ ва фарҳангӣ тавачҷуҳи махсус зоҳир кардааст. Имрӯз омӯзиши забони хориҷӣ танҳо азҳуд намудани қоидаҳои грамматикӣ нест, балки ташаккули қобилияти истифодаи онҳо дар шароити воқеии муошират мебошад. Дар ҳамин самт муаллиф тавонистааст моҳияти равиши байнифарҳангиро бо технологияи ташаккули салоҳияти грамматикӣ муттаҳид созад, ки ин аз наwgонии илмии таҳқиқот шаҳодат медиҳад.

Аз нуқтаи назари методикаи таълим арзиши амалии таҳқиқот махсусан назаррас мебошад. Дар чараёни иҷрои таҳқиқот маҷмӯи машқу супоришҳо, усулҳои фаъоли таълим, технологияҳои рақамӣ, шаклҳои интерактивии кор ва воситаҳои муосири таълим пешниҳод гардидаанд. Ҳамаи ин метавонад фаъолияти омӯзгорони муассисаҳои таҳсилоти олӣ ва таҳиягарони барномаҳои таълимиро ғанӣ гардонад.

Махсус бояд қайд намуд, ки муаллиф ба ташкили таҷрибаи педагогӣ муносибати ҷиддӣ зоҳир намудааст. Озмоиши технологияи таҳияшуда дар муассисаҳои таҳсилоти олӣ гузаронида шуда, натиҷаҳои он аз ҷиҳати оморӣ ва педагогӣ таҳлил гардидаанд. Аз муҳтавои автореферат бармеояд, ки дар натиҷаи татбиқи технологияи пешниҳодшуда сатҳи салоҳияти грамматикии донишҷӯён ба таври назаррас баланд гардидааст. Ин ҳолат аз самаранокии технологияи таҳияшуда ва эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқот шаҳодат медиҳад.

Дигар хусусияти арзишманди таҳқиқот он аст, ки натиҷаҳои илмии бадастомада танҳо аҳаммияти назариявӣ надоранд. Онҳо метавонанд ҳангоми таълими фанҳои «Грамматикаи амалии забони англисӣ», «Методикаи таълими забонҳои хориҷӣ», «Практикуми нутқи англисӣ», инчунин дар чараёни таҷрибаомӯзии педагогии донишҷӯён васеъ истифода шаванд. Ғайр аз ин, маводи таҳиякардаи муаллиф метавонад барои омӯзгорони ҷавон ва шунавандагони курсҳои тақмили ихтисос низ манфиатовар бошад.

Аз ҷиҳати сохтор ва мазмун автореферат ба талаботи муқарраргардида ҷавобгӯ мебошад. Мақсад ва вазифаҳои таҳқиқот бо натиҷаҳои илмии бадастомада мутобиқ буда, фарзияи таҳқиқот дар чараёни корҳои таҷрибавӣ тасдиқи худро ёфтааст. Навгонии илмӣ, аҳаммияти назариявӣ ва амалии таҳқиқот равшан баён гардида, нуктаҳои ба ҳимоя пешниҳодшаванда аз мазмуни таҳқиқот мантиқан бармеоянд. Забони илмии автореферат дақиқ, услуби баён пайдарпай ва истилоҳоти соҳавӣ дуруст истифода шудаанд.

мазмуни таҳқиқот мантиқан бармеоянд. Забони илмӣи автореферат дақиқ, услуби баён пайдарпай ва истилоҳоти соҳавӣ дуруст истифода шудаанд.

Бо дарназардошти гуфтаҳои боло, чунин меҳисобам, ки автореферати мазкур ба талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ буда, муаллифи он — Ҷумазода Умеда Рабимкул — сазовори дарёфти дараҷаи илмӣи номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 5.3 – Педагогика (5.3.10.9 – Назария ва технологияи таълими забонҳои хориҷӣ (забони англисӣ)) мебошад.

Муқарриз:

Мудири кафедраи забонҳои хориҷии
МД “Донишқадаи байналмилалӣи Хучанд”-и
МД “ДБССТ”,
номзади илмҳои педагогӣ

Рафибаева Насиба Исоевна

Суроғаи муқарриз:

Индекс: 735700 Ҷумҳурии Тоҷикистон
Вилояти Суғд, ш. Хучанд
Маҳаллаи 12, бинои 152, хучраи 63
Тел.: +992 92 779 44 34
E-mail: Miss_nany@mail.ru

Имзои Рафибаева Н.И.-ро тасдиқ мекунам:
Сардори шӯбаи кадрҳо ва корҳои махсуси
МД “Донишқадаи байналмилалӣи Хучанд”-и
МД “ДБССТ”

Юнусова О. М.

Суроғаи муассиса:

Индекс: 735716 Ҷумҳурии Тоҷикистон
Вилояти Суғд, ш. Хучанд
Маҳаллаи 27, бинои 1
Тел: +992 92 883 22 44,
+992 92 633 89 66

“ 5 ” 08 соли 2026